

Asia: VN/9898/2021-75

Ehdotukset SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista

-

Valtioneuvoston asetus muovია sisältävistä kalastusvälineistä

-

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista

2-3§ Tuoteryhmäkohtaisten korvausten laskemisen periaatteet

Pykälässä 2 on syytä todeta selkeömmiin, että esitetty 4,79 e/asukas kustannus on kokonaiskustannus, joista osa kuuluu kuntien maksettavaksi (EI-SUP muovi)

Vuosille 2023 -2025 määritetty kokonaiskustannus (4,79 e/asukas) on jaettu keräyskustannuksiin (3,59 e/asukas; 75 %) ja siivouskustannuksiin (1,2 e/asukas; 25 %). Siivouskustannusten osuus on pieni sekä Kuntaliiton aiempien kyselyiden että Kuntaliiton, ympäristöministeriön ja tuottajien yhdessä laatiman menetelmäraportin tuloksiin verrattuna. Menetelmäraportti indikoi, että siivouskustannusten osuus olisi 30-35 % kokonaiskustannuksista ja aiemmat Kuntaliiton selvitykset antavat olettaa sen tuotakin suuremmaksi. Nyt ehdotetulla jaolla siivouskustannukset eivät kohdennu eri tuottajille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ehdotamme, että siivouskustannusten osuus muutetaan 35 % :iin, joka paremmin vastaa tehtyjä selvityksiä. Tällöin keräyskustannus olisi 3,11 e/asukas ja siivouskustannus 1,68 e/asukas.

Olemme aikaisemminkin tuoneet esille (email Jussi Kauppila ja Sirje Sten) huolestamme siitä, että esitetty malli sisältää riskin ei tasapuolisesta kohtelusta jos tuoteryhmissä tapahtuu merkittäviä

muutoksia markkinamäärissä 3 vuoden aikana. Jos muutosta tapahtuu SUP tuoteryhmistä ei -SUP ryhmiin niin vuosittaiseen kiinteään korvaukseen osallistuu vähemmän maksajia, jolloin jäljelle jäävät maksavat enemmän koska ryhmän kustannus on kiinteä. Tämä ei ole tuottajien tasapuolista kohtelua. Jos esim 100 % maksajien joukko vähenee 10 %:iin niin maksut voivat nousta yli 1000 e/ t. Tähän tarvitaan "takalauta" esim. siten, että viranomainen voi käyttää harkintavaltaa maksujen jaottelussa/määrittelyssä jos määrä vaihtelut ovat merkittäviä. Muitakin malleja on olemassa kuten "tupakkapuoli" on tuonut esille.

Tarkoitushan on, että SUP ryhmän tuotteita tulisi vähentää, esim Green Deal pakkausten vähentämisestä on juuri sitä. Jos markkinamäärä vähenee, niin voinee olettaa, että roskaantumisen vähenee tai jos voidetaan ei-SUP tuotteeseen niin maksua ei pitäisi olla lainkaan koska se osuus on kunnan vastuulla.

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun asetuksen muuttamisesta

6a§ Kierrätetyn muovin vähimmäispitoisuus juomapulloissa

Teksti tulisi selventää 25 % osalta - nyt sanotaan " vähintään 25 painoprosenttia kaikista ... juomapulloista". Pidämme direktiivin muotoilua selkeämpänä: "... juomapullot sisältävät kierrätettyä muovia vähintään 25 % prosenttia kaikkien jäsenvaltion alueella markkinoille saatettujen ... pullojen keskiarvona laskettuna"

10§ Juomapullojen erilliskeräysvelvoite

Asetuksessa on hiukan vaikeasti sanottu mitä on erilliskeräys mutta perusteluissa todetaan tarkemmin, että " Voimassa olevien muovipullojen ja muovipakkausten erilliskeräystä koskevien säännösten katsotaan olevan riittävät SUP-direktiivin täytäntöön panemisen kannalta"

Ymmärrämme tämän tarkoittavan, että pantittomia juomapulloja voidaan kerätä muun pakkausten joukossa, josta niiden määrä lasketaan luotettavan otannan mukaan.

Tämä ei vaadi toimijoilla mitään laajoja laadunvarmistusjärjestelmän muutoksia vaan yleiset otantaohjeet pullojen määrän selvittämiseksi. Meillä kuitenkin suurin osa pulloista liikkuu panttijärjestelmän sisällä. Niissä EU-maissa, joissa ei ole panttijärjestelmää voimme ymmärtää, että ohjeet pitää olla tarkempia mutta tämä ei koske Suomea.

14§ Valtuutetun edustajan velvollisuus tiedottaa

Asetusteksti on vaikea hahmottaa varsinkaan kun ei ole jätelakia vielä asiasta. Sisältö tulisi tarkentaa jos mahdollista - PirEly koulutus asiasta olisi paikallaan

19§ Seurantatietojen ilmoittaminen

Jää epäselväksi miksi kierrätetyn muovin osuudesta pitää ilmoittaa jo 2023 vuoden käytön osalta kun itse 25 % vaatimus astuu voimaan vasta vuodelle 2025 eli raportoidaan 2 vuotta etukäteen - riittäisikö 1 vuosi?

19a§ Kevennetty seurantatietojen raportointi

Seurantatietojen 1a ja 1 b osalta tulisi säilyttää tuottajayhteisöllä vapaus määrittää mitä tietoja tarvitaan ja koska. Asia on nyt niin uusi, ettei osata sanoa mikä taso jatkossa on tarpeen. Tämä koskee myös materiaalikohtaista raportointia - turhaan ei näitä tietoja pitäisi tarvita raportoida - vasta sitten kun tuottajayhteisö niitä tarvitsee.

20§ Omavalvonta

Omavalvonta on ymmärtääksemme luotu siksi, että tuottajayhteisö itse luo järjestelmän, joka tuottaa luotettavaa tietoa. Asetuksesta saa käsityksen, että olisi aina käytettävä ulkopuolista tarkastajaa oman järjestelmän tuottamien tietojen tarkastamiseksi. Näemme tässä ristiriitaa. Emme näe tarpeellisuutta tällaista pakollista tarkastajaa, joka lisää mm. kustannuksia. Valvova viranomaisen PirEly tarkistaa tiedot ja osaa varmasti päättää onko tietoa kerätty ja annettu luotettavasti. Tähän toimintaan on myös luotu EU tason ohjeistusta. Jos PirEly valvonta ja siitä mahdollisesti seuraavat tuottajayhteisön selvitykset eivät riitä, niin ulkopuolinen tarkastaja voisi tapauskohtaisesti olla ratkaisu.

Valtioneuvoston asetus juomapakkauksista annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä

-

Rasmussen Peter
Suomen Uusiomuovi Oy